

23.3.2020

Lausunto HE 6/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle vankeusaikaisen rikollisuuden estämisen ja laitosturvallisuuden ylläpitämisen tehostamista koskevaksi lainsäädännöksi.

Etsintäkuulutus:

Ehdotukseen pitää lisätä, että Rikosseuraamuslaitoksella on toimivalta etsintäkuuluttaa vankeusvanki sekä tutkintavanki joka karkaa, poistuu luvatta vankilasta tai ei palaa vankilan ulkopuolelle myönnettyltä luvalta lupaehdoissa määrättyä ajankohtana. Etsintäkuuluttamisen pitää olla mahdollista kaikissa tilanteissa, joissa vanki on vankilan ulkopuolella ilman Rikosseuraamuslaitoksen lupaa. Pykälään lisätään kohta, että etsintäkuulutus pitää tehdä välittömästi, eikä ehdotuksessa saa antaa tulkinnan varaa, että pitääkö tehdä etsintäkuulutus vai ei. Kaikista tapauksista pitää tehdä välittömästi etsintäkuulutus.

Laki vankeuslain muuttamisesta 12 luku 2§, 5§, 7§ 8§ ja 13 luku 2§

Luvun kaikissa pykälissä halutaan muuttaa, että rikosten estämiseksi tai selvittämiseksi kohdasta otetaan kokonaan pois *selvittämiseksi*. Ehdotamme että näihin pykäliin ei tehdä muutoksia vaan rikosten selvittäminen jää lakiin. Rikosseuraamuslaitoksen keskeinen tehtävä on estää rikollinen toiminta vankeuden aikana. Vaihtoehtona kohtaan ehdotamme lisättävän Rikosseuraamuslaitokselle rikosten esiselvittäminen.

Tekninen käyttöyhteys:

Teknistä käyttöyhteyttä muille esitutkintaviranomaisille ei tule luoda. Jokainen virasto haluaa pitää oman turvallisuustietorekisterinsä. Tälläkin hetkellä Rikosseuraamuslaitos toimittaa määritellyille sidosryhmille viikoittaisen koosteen edellisellä viikolla syötetyistä tiedoista sekä luovuttaa perustellusta pyynnöstä kaikki yksilöityä henkilöä tai tapahtumakokonaisuutta koskevat tiedot.

Rekisterin käytössä pitää olla erittäin tarkka sekä varovaisuutta asioiden kanssa, sillä pahimmassa tapauksessa tietojen antaminen tai pääsy rekisteriin voi aiheuttaa vakavia turvallisuusuhkia.

Vankien maksukortti:

Rikosseuraamuslaitokselle pitää antaa mahdollisuus vankien maksukortin seurantaan. Seuranta helpottaa vankien mahdollisen huumekaupan maksamista. Vankiloissa on useita esimerkkejä tilien hyödyntämisestä mm. laajamittaiseen huumausainekauppaan ja verojen kiertämiseen.

Esityksessä sanotaan, maksukortit eivät ole vangin omaisuutta vaan kyseisen yksikön siis Rikosseuraamuslaitoksen.

Rikosseuraamuslaitoksen edustaja PTR- Rikostiedusteluyksikköön:

Rikosseuraamuslaitoksen edustajan sijoittamisesta toisen viranomaisen yksikköön tulee säätää Rikosseuraamuslaitoksen omassa lainsäädännössä eikä mahdollisuutta edustajan sijoittamista tule sitoa tiettyyn toisen viranomaisen yksikköön eli tässä tapauksessa PTR-toimintoon. Joka keskittyy erityisesti rajat ylittävään rikollisuuteen, mikä ei kuulu Rikosseuraamuslaitoksen ydinalueeseen.

Muutoksella olisi mahdollisuus sijoittaa Rikosseuraamuslaitoksen henkilö toisen viranomaisen yksikköön ja taas toinen viranomainen voisi vaikka tutkinnan ajaksi sijoittua Rikosseuraamuslaitoksen tiloihin. Tämä voitaisiin säätää vankeuslain 1 luvun 11 § virka-apua koskevassa kohdassa.

Tietojen luovuttaminen:

Rikosseuraamuslaitokselle tulee säätää mahdollisuus oma-aloitteisesti ilmoittaa poliisille, tullille, maahanmuuttovirastolle ja rajavartiolaitokselle ne tiedot, jotka sillä on voimassa olevan lain perusteella oikeus luovuttaa näille viranomaisille niiden pyynnöstä. Tällä hetkellä ongelmaksi muodostuu, kun Rikosseuraamuslaitoksella on sellainen tieto mikä pitäisi ilmoittaa kyseisille virastoille, mutta esitutkintaviranomainen ei tiedä eikä osaa kysyä asiasta. Tärkeä tieto jää tämän takia esitutkinnan ulkopuolelle, siksi Rikosseuraamuslaitoksella tulee olla oma-aloitteinen ilmoitus esitutkintaviranomaisille.

Maailma on muuttunut merkittävästi ja esimerkiksi väkivaltainen radikalisoituminen on entistä merkittävämpi uhka, jonka torjuminen vaatii laajaa viranomaisten yhteistyötä. Nykyisellään laki ei mahdollista esimerkiksi väkivaltaiseen ekstremismiin liittyvien havaintojen kirjaamista turvallisuustietorekisteriin. Koska uhka suuntautuu ensisijaisesti yhteiskuntaan vankeuden päättymisen jälkeen, eikä määritelmällisesti näin ollen sovellu turvallisuustietorekisterin käyttötarkoitukseen ja sinne tallennettaviin tietoihin.

Antti Santamäki

Vankilavirkailijain Liitto VVL r.y

Pääluottamusmies / Puheenjohtaja